

Beslut

efter tillsyn av fristående förskoleklass och
grundskola Viby friskola
i Norrtälje kommun

Ogenholts Friskola AB
Lillskogsvägen 2
762 31 RIMBO

Tillsyn i Viby friskola

Förskoleklass, grundskola årskurs 1-9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Viby friskola skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att Viby friskola förmedlar en utbildning som till art och nivå väsentligen motsvarar de kunskaper och färdigheter som det offentliga skolväsendet ska förmedla.

Kunskapsresultaten visar emellertid att alla elever inte når målen för utbildningen. Med tanke på att den nationella statistiken pekar på att skolans resultat legat under både kommunens och rikets snitt för senare år finns behov av att rektorn fokuserar på en övergripande utvärdering och analys av måluppfyllelsen för att få till stånd en varaktigt positiv utveckling. Vid skolan saknas en sammanställning över kunskapsresultaten över tid för årskurserna 3, 5 och 9 och en utvärdering av resultaten kopplat till aktuella åtgärder för arbete med ökad måluppfyllelse.

Den pedagogiska personalen arbetar med att anpassa undervisningen efter elevernas behov och ger särskilt stöd till de elever som är i behov av detta. Både rektorn och övrig personal arbetar nära eleverna och mår om varje individ. Däremot saknas i princip konsekvent ett mer övergripande och systematiskt arbete med att utveckla verksamheten mot en högre måluppfyllelse. Det handlar både om övergripande utvärdering av insatser till elever i behov av särskilt stöd såväl som rutiner och system för att utarbeta och revidera både kvalitetsredovisning och planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har i tillsynen av Viby friskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (1 kap. 2 §, 9 kap. 2 § skollagen).
- Skolans pedagogiska personal saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (9 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 4 § skollagen, 2 kap. 5 § skollagen).
- Rektorn följer inte upp och utvärderar skolans resultat på en övergripande nivå. Vidare upprättas ingen kvalitetsredovisning (9 kap. 2 § skollagen).
- Rektorn utvärderar inte de åtgärder som vidtas för elever i behov av särskilt stöd på en övergripande nivå (1 kap. 2 § skollagen, 9 kap. 2 § skollagen, 1 a kap. 5 a § förordning om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (14 a kap. 8 § skollagen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 8 september 2010.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Jonas Jansson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Bertil Karlhager
Enhetschef

Maria Axelsson
Utredare

Kopia:
Norrtälje kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av Viby friskola
Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Viby friskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Norrtälje kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Viby friskola den 9 mars.

Huvudmannen för Viby friskola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Viby friskola, dels den information som samlats in under besöket. I Viby friskola intervjuades rektorn, lärare, elever och föräldrar. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Viby friskola

Skolan	Antal elever
Fristående förskoleklass	10
Fristående grundskola	125

Källa: Information från Viby friskola i samband med tillsynen mars 2010.

Skolverket godkände Viby friskola som en fristående grundskola för årskurserna 1-9 genom beslut (Dnr 97:821) den 18 mars 1998. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Huvudmannen har också godkännande att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan sedan 15 juni 2000.

Huvudman för skolan är aktiebolaget Ogenholts Friskola AB med organisationsnummer 556553-3873.

Verksamheten vid Viby friskola startade läsåret 1998/1999 och omfattar förskoleklass och årskurs 1-9. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Viby friskola är belägen i centrala Rimbo i Norrtälje kommun. Skolan hade vid tillsynsbesöket 135 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Norrtälje kommun, men skolan har även elever från Vallentuna och Uppsala kommun.

Skolan drivs och leds av en verkställande direktör och en rektor.

Skolans personal är organiserad i tre arbetslag; ett för förskoleklassen upp till årskurs 3, ett för årskurserna 4 och 5 samt ett för årskurserna 6 till 9. Eleverna går i åldersintegrerade klasser 1-3, 4-5, 6-8 och 9.

Tillsynsprotokoll för Viby friskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen, det vill säga att vid grundskolans slut få lägst betyget Godkänt i alla ämnen.

Författningsstöd:

1 kap 2 §, 9 kap 2 § skollagen.

Motivering:

Nationell statistik visar att antalet elever i årskurs 9 som når målen i alla ämnen har varierat över tid på Viby friskola. I genomsnitt har skolans resultat för eleverna i årskurs 9 legat under både kommunens och rikets genomsnitt. Skolan har i allmänhet haft en relativt hög måluppfyllelse i ämnena svenska, matematik och engelska. I musik saknas behörig lärare och vid tiden för Skolinspektionens besök erbjöds inte eleverna i de äldre åldrarna någon utbildning alls i ämnet (se Skolinspektionens bedömning av detta under området Enskild elevs rätt). Skolan har ingen sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga ämnen över tid eller fördelat på pojkar och flickor. En systematisk uppföljning och utvärdering av måluppfyllelsen saknas liksom de åtgärder skolan tänker vidta för att öka måluppfyllelsen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn behöver säkerställa att skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Detta innebär att rektorn aktivt måste söka efter utbildad personal eller kompetensutveckla den personal som redan arbetar vid skolan men som saknar formell behörighet.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § första stycket 4 p skollagen.

2 kap. 4 § skollagen.

Motivering:

Det framkommer vid Skolinspektionens besök att det saknas utbildade lärare i ämnena textilslöjd, hem- och konsumentkunskap samt musik. I de två först-

nämnda ämnena får eleverna undervisning men i musik ges ingen undervisning överhuvudtaget i de äldre årskurserna.

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste ansvara för ett systematiskt arbete med att regelbundet följa upp och utvärdera skolans resultat och sätta in nödvändiga åtgärder för att nå de nationella målen. Kunskapsresultaten bör utvärderas utifrån förändringar över tid och skillnader mellan pojkar och flickor för årskurserna 3, 5 och 9. Detta kvalitetsarbete ska synliggöras i en kvalitetsredovisning.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen.

Motivering:

Rektorn på Viby friskola är i praktiken väl förtrogen med den undervisning som bedrivs vid skolan. Rektorn beskriver också kunskapsläget för eleverna i årskurs 9 i relation till de nationella målen. Däremot saknas en systematisk och övergripande utvärdering av skolans resultat som visar på hur skolan bör arbeta för att nå högre måluppfyllelse. Skolan har inte upprättat en kvalitetsredovisning.

Bedömning:

Rektorn behöver systematiskt utvärdera och ompröva de särskilda stödinsatser som ges, på en övergripande skolnivå.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § skollagen.

9 kap. 2 § skollagen.

1 a kap. 5 a § förordning om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet.

Motivering:

Rektorn arbetar elevnära och har kontroll över de särskilda stödåtgärder och insatser som ges till elever. Rutinerna är tydliga och välfungerande för när elever behöver särskilt stöd i skolarbetet för att nå målen. Däremot framkommer det vid Skolinspektionens besök att det inte sker någon kontinuerlig och systematisk utvärdering av om de särskilda stödinsatserna leder till ökad måluppfyllelse för de elever som deltar.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn måste säkerställa att skolan utarbetar en plan mot kränkande behandling som motsvarar författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av skolans *Handlingsplan för att förebygga och bekämpa mobbing, utanförskap samt främja kulturmöten*. Utifrån uppgifter som inhämtats vid besöket framkommer att den inte är förankrad hos vare sig elever eller vårdnadshavare. Dessa grupper har inte heller varit delaktiga i framtandet av planen. Planen innehåller handlingsplan för akuta situationer där kränkning förekommit och hur man ska arbeta på ett övergripande sätt med att motverka kränkningar. Planen upprättas inte varje år och saknar verksamhets-specifika insatser utifrån en aktuell kartläggning av nuläget på skolan. Dessutom saknas tydliga rutiner för dokumentation. Skolinspektionen vill påpeka att det av planens namn bör framgå att den gäller för skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Rektorn måste säkerställa att eleverna på Viby friskola ges undervisning och får möjlighet att uppnå målen i samtliga de ämnen som ska ingå i en motsvarande grundskoleutbildning.

Författningsstöd:

9 kap 2 § skollagen.

Motivering:

Vid tillsynen framkommer att det sedan vårterminens början 2010 inte anordnas undervisning i musik. Skolan har under läsåret försökt rekrytera behörig musiklärare men har inte lyckats med detta under läsåret. Detta innebär att en del av skolans elever inte erbjuds undervisningstid i musik i sådan omfattning att de ges möjlighet att nå målen i utbildningens samtliga ämnen.